

Sjpellings 2003 van 't Gelaens in 't kort

door Huub Clerkx

1. De klinkesj

De klinkerteikes zeen wie in 't Nederlands. e Paar apaarte teikes zeen:

* de <i>è</i> :	deze klank kump veur in weurd wie	<i>bèd, mès, (zich) oetrèkke, zègke;</i>
* de <i>ö</i> :	deze klank kump veur in weurd wie	<i>pöt, völle, gelök, sjtök;</i>
* de <i>ó</i> :	deze klank kump veur in weurd wie	<i>hónđj, móndj, bók, zón (lèt op: <i>neet ò, mer ó</i>);</i>
* de <i>ae</i> :	deze klank kump veur in weurd wie	<i>kaetel, paerd, laeve, maete;</i>
* de <i>ao</i> :	deze klank kump veur in weurd wie	<i>dao, sjtraot, paort, laok;</i>
* de <i>ää</i> :	deze klank kump veur in weurd wie	<i>sjträötje, päärtje, väöl, trääöt, häöm.</i>

Sjrief noats *ee, oo, uu, aa* es dat vanoet 't Nederlands gezeen verkeerd is. Dus neet: *vaader, moeder, uule, sjpeele, mer vader, moder, ule, sjpele*.

2. Tweëklanke

Veurbelde van Gelaense weurd bie meérklanke:

<i>ee</i>	<i>tweë, mee, zee</i>	'twee, mee, zee';
<i>oa</i>	<i>zoa, groat, sjoan</i>	'zo, groot, mooi';
<i>euë</i>	<i>neuëdig, greuëtsj</i>	'nodig, trots';
<i>eën</i>	<i>leëuw, eëuw</i>	'leeuw, eeuw';
<i>ej</i>	<i>(ich) sjneej</i>	('ik) sneed';
<i>aj</i>	<i>(ich) traej</i>	('ik) treed';
<i>ej</i>	<i>wejje, nej</i>	'waaien, gierig';
<i>uj</i>	<i>nuuj, luuj</i>	'nieuw, mensen';
<i>euj</i>	<i>greuje, bleuje</i>	'groeien, bloeien';
<i>ooj</i>	<i>sjpooj (dich)</i>	'haast (je)';
<i>oew</i>	<i>moew, troew</i>	'mouw, trouw';
<i>aaj</i>	<i>begaaj</i>	'gespuis, min volk';
<i>aoj</i>	<i>(ich) braoj, raoj</i>	('ik) braad, raad';
<i>oaj</i>	<i>goaje, knoaje</i>	'gooien, knoeien';
<i>aw</i>	<i>kaw, awd, hawf</i>	'kou, oud, half'.

* Kees in principe veur *ou* en neet veur *au*. Natuurlik waal es 't Nederlands *au* haet: *paus*. Dus: *ouch* (ook), *kous* en *koum* (nauwelijks).

3. Mitklinkesj

De mitklinkesj zeen wie in 't Nederlands. Get biezunjer gevalle zeen:

* de <i>gk</i> :	dit teike kump veur in weurd wie	<i>rögke, ligke, zègke, mögke;</i>
* de <i>sj</i> :	dit teike kump veur in weurd wie	<i>sjoan, sjoal, sjael, sjiene, sjnaps;</i>
* de <i>zj</i> :	dit teike kump veur in weurd wie	<i>zjwaak, zjwans, zjwaegel, zjweite.</i>

De *j* wurt in eine mitklinkergroep mer eine keer gesjreve, op 't ènj: *blèndj, kèndj, kantj, landj*.

4. *t* of *d* op 't ènj van weurd

Es 't woord in 't Nederlands op 't ènj 'n *d* haet, blif die in 't Gelaens bewaard, ouch es die *d* door 'n *j* gevolg wurt. Mer es 't Nederlands gein veurbeld mit *d* is, dan altied 'n *t* sjrieve, want die klink *dao*.

Dus: *hónđj, landj, tandj, bèd* naeve *kat, rat, wèt*.

5. 't Kort weurdje *te*

De ónbeklemtoande vorm van *doe (jij)* is *te*. Dat is 'n woord. Sjrief dat los van 't werkwoord. Dus: *kieks te, kumps te, deis te, paks te, es te kumps, es te dat deis*.

6. De oetgang *-lijk*

De oetgang *-lijk* wurt gesjreve es *-lik*. Dus: *eindelik, meugelik, sjmakelik*.

Sjrief 't en 'n neet es *ut* en *un* of *et* en *en*.

7. Internationaal weurd

Internationaal weurd waere in 't Gelaens zoaväöl meugelik in de internationaal sjpelling gesjreve, dus:
telefoon, televisie, diskette, computer, chatte, maile, sms-e.